

Haapsalu mas-saaživoodi tootja

sai varba India hiigelturu ukse vahele. Lk 3

Heino Tamm:

kas Haapsalu linna täitevvoim peab volikogu ebakompetentseks ja tülikaks? Lk 2

Lääne Elu

Loe värsked uudised www.le.ee

TEISIPÄEV, 17. JAANUAR 2017 | NR 7 (3952) | 1 EURO

Carmen-Lii Targamaa –

2016. aasta
parim
naisjuunior.
Lk 5

VALIMISKAMPAANIA AVAKÄIK

Urmas Sukles valmistub kandideerima oma nimekirjaga

Kaheksa aastat järjest Haapsalut juhtinud reformierakondlane Urmas Sukles on otsustanud kandideerida järgmistel omavalitsuse volikogu valimistel tõenäoliselt oma nimekirjaga.

TARMO ÕUEMAA

tarmo@le.ee

„Kavatsen kindlasti kandideerida,” ütles Urmas Sukles eile Lääne Elule.

Suklese sõnul ei ole ta lõplikult välistanud Reformierakonna nimekirjas kandideerimist, kuid praegu peab ta mõttekamaks valimisliitu. „Oma nimekirjal on üks suur põhjus,” ütles ta. „Olen kohanud valimistele mineku meelsust mitu kuud, juba enne, kui valitsus vahetus ja enne kui Reformierakonnas tuuled pöörduma hakkasid, ja kahjuks päris mitmed aktiivsed inimesed ei taha Reformi nimekirjas kandideerimisest kuulda. See on seotud Reformierakonna eelmise juhtkonna ellu viidud poliitikaga nii majanduses kui ka regionaalses mõttes.”

„Mulle tundub, et oma nimekirjaga saab laiapõhjalisema esindatuse. Inimesi ei piira see, et peavad olema seotud mingi partei kitsa poliitikaga,” seletas ta, lisades, et see on ka võimalus parema koalitsiooni saamiseks.

Oravast veteranlinnapea

Sukles on Haapsalu linnapea olnud 1993–2002 ja 2009. aastast praeguseni – kokku üle 16 aasta. 1999. aastast kuulub ta Reformierakonda. Viimastel valimistel sai Sukles üle 800 hääle ehk peaaegu poole rohkem kui populaarsuselt järgmine kandidaat Peeter Vikman.

Veel mõni kuu tagasi ei olnud Sukles kindel, kas ta üldse uuesti volikokku kandideerib, kuid Ridala vallaga ühinemine andis tema sõnul uue motivatsiooni. „Tuleb huvitav aeg. Uus suur omavalitsus, Eesti suurim linn tuleb

Urmas Sukles usub, et suudab oma nimekirjaga teha parema tulemuse kui erakonnaga. ARVO TARMULA

ju ilusasti tööle panna. Ja panna nii tööle, et Ridala külad ei jääks fookusest välja,” rõhutas ta. „See on tõsine väljakutse.”

Kes veel tema nimekirjas kandideerib, Urmas Sukles ei öelnud. „Paneme esialgu nimekirja kokku ja kui sest asja saab, siis tuleme nimeodega välja,” ütles ta.

Küsimuse peale, kuidas oma nimekirjaga kandideerimine suhteid Reformierakonnaga mõjutab, kehtas Sukles õlgu. „Reformierakonnast välja astu-

da ma ei kavatsen. Kui Reformierakond tuleb oma nimekirjaga, siis meie mõtted on suuresti ühtsed ja koalitsioonipartnerina ei ole probleemi,” ütles ta.

Keskerakond läheb võitma

Suklese konkurentidest on kõige suurem eeltöö tehtud Keskerakonnal. „Keskerakond läheb Haapsalus valimistele tugevama nimekirjaga kui iial varem. Meie vedajateks on Haapsalust kolmik Karilaid–Vikman–Saar-

soo ja Ridala poole pealt Janek Hiimäe,” ütles keskerakondlane Jaanus Karilaid.

„Kui ma Haapsallu tulisin, oli Keskerakond siin tugevuselt neljas. Oleme positsioone järjest parandanud ja viimati olime valimistel teised. Kui pronks ja hõbe on juba käes, siis seekord soovime loomulikult kulla maitset tunda saada,” sõnas Karilaid.

IRLi viimaste valimiste linna-peakandidaadi Merle Mäesalu sõnul ei ole erakond veel põhimõt-

teli otsuseid valimisteks teinud. „Väga põgusalt oleme alustanud ettevalmistusi ja läbirääkimisi, aga me ei ole isegi Ridalaga rääkinud, kas nad on IRLi nimekirjas või tuleb mingi valimisliit,” ütles ta.

Endine Ridala vallavanem Toomas Schmidt ütles, et kavatses kandideerida. „Tõenäoliselt ikka kandideerin, sest tahan jälgida, mis sest ühinenud Haapsalust ja Ridalast tuleb. Aga otsust, kellega, ei ole veel teinud.”

Suklese nime-kiri oleks erakonnale löök

Jaanus Karilaid, Keskerakond: Kui Sukles teeb valimisliidu, nõrgestab see otsustavalt Reformierakonna nimekirja. Vaadates tema hääletasaaki ja panust linna arengusse, oleks Sukledest ilmajäämine Reformierakonnale fataalne.

Merle Mäesalu, IRL: See oli väga ootamatu. Sukles on ju ometi Reformierakonna piirkonnajuht ja kandideerinud ka erakonna juhatusse. Eelkõige näitab see, et ta tahab väga uuesti linnaapeaks saada, ja samuti seda, et Reformierakond ei ole tema jaoks väga võidu peale minek.

Viimaseid nädalaid Reformierakonna peasekretäri ametit pidav Ridala reformierakondlaste juht Reimo Nebokat kuulis Suklese plaanist alles ajakirjanikult ega osanud seda kuidagi kommenteerida. „Reformierakond tuleb otse loomulikult kohalikel valimistel oma nimekirjaga välja,” kinnitas erakonna Läänemaa piirkonna juht Lauri Luik eile õhtul. Ta lisas Suklese plaani kommenteerides, et kandideerida poliitilistele ametikohtadele, üritades samal ajal jätta muljet enese apoliitilisusest, oleks silmakirjalik.

„Me ei näe küll ühtegi arvestatavat põhjust, miks Reformierakonna Haapsalu piirkonna juht Urmas Sukles, kes asja soovis saada erakonna juhatuse liikmeks ja kes on meie kohaliku meeskonda linnas hästi juhtinud, peaks nüüd kuskil mujal kandideerima,” ütles Luik.

Eestirootslaste delegatsioon kohtub täna Rootsi kuningaga

Eestirootslaste delegatsioon istus eile õhtul laevale, et täna pärastlõunal kohtuda Stockholmis Rootsi kuninga Carl XVI Gustafiga ning anda talle üle eestirootsi kultuurikandja tiitel ja Hans Põhli medal.

Kultuurikandja tiitlit otsustas eestirootslaste kultuurinõukogu Rootsi kuningale anda juba kevadel kuninga sünnipäeval. Eestirootslaste kultuurinõukogu juhi Ülo Kalmu sõnul on tiitel ja medal eestirootslaste tänu kuningale toetuse eest.

„Kuningas on eestirootslaste tänuväärne toetaja. Läbi Gustav VI Adolfi fondi on ta toetanud

Carl XVI Gustaf käis Läänemaal viimati 2002. aastal, kui ta avas pidulikult Rannarootsi muuseumi. ARVO TARMULA

meie muuseumide ja kirikute taastamist ning haridust,” rääkis Kalm.

„Juba esimesel kohtumisel eestirootslastega 1992. aastal Noarootsis läksid Carl XVI Gustafi julgustavad ja toetavad sõnad kõigile südamesse,” lisas ta.

Hans Põhli medali üleandmine viibis, sest Ülo Kalmu sõnul on kuninga ajakava aasta või rohkemgi ette planeeritud.

Pöördumise sooviga kuningaga kohtuda ja medal talle üle anda saatsid eestirootslased saatkonna kaudu kuningakojale kevadel ja septembris tuli teade, et 17. jaanuaril on kuningal võima-

lik delegatsioon vastu võtta. „Et Tema Majesteet isiklikult otsustas, et soovib meid vastu võtta, on minu meelest eestirootslastele suur au,” ütles Kalm.

Eestirootslaste delegatsioon on kolmeteistliikmeline, sinna kuuluvad eestirootslaste kultuurinõukogu liikmed ja Eestis tegutseva organisatsiooni Svenska Odlingens Vänner Estland (Rootsi Hariduse Sõbrad Eestis) juhid. Eestist asub teele üheksa inimest, ülejäänud lisanduvad Rootsis.

Carl XVI Gustaf võtab delegatsiooni vastu kell 14.15. „Tseremoonia on tavaliselt pool tun-

di, aga eks Tema Majesteet otsustab, kui pikalt ta meiega kohtub,” rääkis Kalm.

See on esimene kord, kui kuningas eestirootslaste delegatsiooni Stockholmis kuningalossis isiklikult vastu võtab. Varem, kui eestirootslased on Stockholmis kuningale kirja viimas käinud, on nad küll lossis vastu võtnud, kuid kuningaga silmast silma kohtunud mitte.

Kuningaga kohtunud on eestirootslased siiski varemgi, sest 1992. ja 2002. aastal külastas Carl XVI Gustaf koos kuninganna Silviaga Läänemaad.

KAIRE REILJAN

● JUHTKIRI

Valimisliit kui pragmaatiline valik

Reformierakondlane ja Haapsalu linna-pea Urmas Sukles teatas eile, et kandidateerib omavalitsuse volikogu valimistel tõenäoliselt väljaspool oma erakonda.

Uudis oleks seegi, et kokku juba 16 aastat Haapsalu eesotsas seisnud mehel jätkub veel tahtmist linnapeaks kandideerida. Võib arvata, et ilma haldusreformita ei oleks ta sellist otsust teinud. Nüüd on tänu Ridalaga liitumisele ees uued väljakutsed ja reformivõimalused.

Et Sukles kavatseb ilma Reformierakonnata kandideerida, on paljudele kindlasti kergemat sorti šokk. Urmas Sukles on Reformierakonna võrdkuju vähemalt Läänemaal. Hõõrumisi Suklese ja Reformierakonna suhetes on ette tulnud juba aastaid, aga oleks siiski vale arvata, et Sukles praeguse lahkukolimise ette võtab armastuse otsasäämise pärast. Tegemist on pragmaatilise otsusega.

Tõsi, Sukles ei ole kunagi varjanud oma vastumeelsust erakonna tagatoa, Tallinna kontori sahkermahkri suhtes. Viimastel aastatel on ta ka kritiseerinud erakonna majandus- ja regionaalpoliitikat. Aga just äsja sai Reformierakonna juhiks Hanno Pevkur, keda Sukles avalikult toetas, nii et tal võiks olla oma erakonnaga rohkem põhjust rahul olla kui näiteks viimaste valimiste eel.

Imselt arvab Sukles, kelle jaoks Haapsalu on ilmselgelt tähtsam kui erakond, et ilma Reformierakonnata kogub ta rohkem häali kui erakonna nimekirjas. Kaks valimistsükli tagasi olid sellises olukorras rahvaliitlased, viimati IRL. Mõlema maine oli rahva seas läinud nii kehavaks, et oma nime varjamisega arvati saavutavat valimistel paremaid tulemusi.

Võib arvata, et Reformierakonna olukord on parem – toetab neid ju väga suur osa eestlasi. Ei saa aga unustada vana tõde, et kohalikel valimistel mängivad määravat rolli hoopis teised väärtused kui riigikogu valimistel.

● TEISED LEHED

Signe Kivi: ikka seljaga vaataja poole, ikka sohu ja rappa

EPL. Uue saabudes hakkame endist rohkem armastama. Nii on see olnud „Welcome to ESTonia” märgiga, eelmiste peaministrite ja presidentidega ning nimede ja logodega, kirjutab endine kultuuriminister Signe Kivi oma arvamusoos, arutledes Eesti märgi üle. „Vaatan videot. Hallid udused maastikud, kidurad põõsad, tuul... Inimesed minemas kuhugi eemale – ikka seljaga vaataja poole, ikka sohu ja rappa. Mis maa see on? Jah, meil ongi enamjaolt pime ja röske ilm, me oleme depressiivsed – see tähendab tõsised ja töökad –, me vajame oma ruumi ega armasta „naha alla pugemist”. Eestimaa loodust, loomi ja linde oskame visualiseerida, aga inimest?

Näitamegi maailmale oma nukramat nägu, pöörame selja ja läheme ära. Aga tahame ju Eestisse talente ja residente, välisinvesteeringuid ja itimehi Indiast. Kas me neid ära ei ehmata? Veidi positiivsust ja parema pildi pakkumist ei teeks paha. Tööstlusele minnes ei hakka me ju esimese asjana rääkima, et meil on üürivõlg, tarbime iga päev rahusteid ega salli silmaotsaski vastuvaidlemist. CVsse kirjutame ikka, et oleme suure pingetaluvusega, tulemuslikkusele motiveeritud ja hindame meeskonnatööd.

Üks ühine omadus on meil veel: uue saabudes hakkame endist rohkem armastama.”

● LAUSELAEN

„Kui Pärnumaa, siis Pärnumaa, ega otsusele kätt ette pane, aga mina pean ennast läänlaseks.”

Jüri Lõuna-Läänemaalt, LE, 14. jaanuar 2017

Avaliku raha kulutamine – vaid võimulolijate õigus?

Eelmise aasta viimasel Haapsalu linnavolikogu istungil hakkasid kohalikud rahvaasemikud menetlema 2017. aasta tähtsaimat eelnõud – linna eelarvet.

Sellele volikogu koosseisule jääb tänavuse aasta linnaeelarve vastuvõtmine viimaseks, sest sügis toob kaasa uued kohalike omavalitsuste volikogude valimised.

Kuna tegemist oli eelarve esimese lugemisega, seadusandja aga annab võimaluse kolmeks lugemiseks ja volinikele on antud aega kahe lugemise vahel teha ka eelarvele parandusettepanekuid, on vara veel peenhäälestatult konkreetsetes tulude ja kulunumbrites sorida.

Mõistagi juhitakse linna just eelarve kaudu, mis on linna juhtimise põhilisi logiraamatuid, ja eelarve prioriteedid väljendavad võimulolijate väärtusi ning eelistusi. Esmapilgul tundub, et Haapsalul läheb hästi. Selle aasta kavandatud eelarve maht on 12,046 miljonit eurot, mis on 3,86% suurem mõõdunud aasta mahust ja selle raha eest peaks saama palju ära teha.

Põhitegevuse tuludeks on kavandatud 11,43 miljonit eurot. Suurima osa tulust ehk 59,4% moodustavad maksud. Võrreldes 2016. aastaga on planeeritud maksutulu tõusuks 3,3%.

Eelarve kuludest üle poole ehk 50,7% moodustavad kulud haridusele – kasv 13,9%. Järgnevad vaba aeg ja kultuur 18,9%, valitsemine 11,1% ja sotsiaalkaitse 8,9%. Sealjuures on tähelepanuväärne, et sotsiaalkaitse kulutused vähenevad prognoositud 13,0%. Arusaamatuks jääb kulurida nimega „avalik kord ja julgeolek”, mis väheneb järgmisel aastal oluliselt – 37,5%.

Nagu eespool mainitud, saab 2017. aasta olema sellele võimukoalitsioonile aruandeaastaks, aga koalitsioonileppejärgseid suuri investeeringuid eelarve paraku ei kajasta. Ka Eesti vabariigi juubeliaasta ootuses ei planeeri linn tähelepanuväärseid investeeringuid. Üks plaan siiski on – rajada EAS SA sihtfinantseeringu abiga summas 25 000 eurot raekoja parki lipuväljak. Kahtlen, kas selle suure

HEINO TAMM
linnakodanik

joonelise projekti realiseerimine nii väikese rahaga ikka õnnestub? Linna eelarvest suuremad väljaminekud investeringuteks on planeeritud põhikooli uue hoone ja Tallinna maantee ning Tamme tänava ristmiku ehitamise kulude katteks, mõlemale objektile 100 000 eurot.

Linna teede ja tänavate remont on rahapuudusel juba aastaid probleemiks. Kui võimalusel mingit remonti ikka ette võetakse, tuleks seda enam tõsiselt kaaluda objektide valikuid. Jääb arusaamatuks, millised olid linnavalitsusel kaalukeeled, kui järgmise aasta investeeringute nimistusse lülitati Rüütli põigust ja Wiedemanni tänavalt juurdepääsutee ehitus Karja 10, 8 ja 6 juurde. Need objektid ei kajastu üheski linna arengukava eelises ega ka linna eelarvestrateegias aastateks 2017–2021. Veelgi enam – juurdepääsutee ei ole ka linna teede nimistus. Kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise seadusest tulenevalt tuleb eelarve seletuskirjas esitada selgitused eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias erinevate andmete erinevuste kohta. Kas nende kahe objekti näol on tegu linnavalitsuse võimul püsimise sissepoole suunatud ehk niioelda kodurahukulude hulka kuuluvate rahaeraldistega?

Riik ootab omavalitsuste eelarvetes suuremat läbipaistvust. Kaks aastat tagasi saatis rahandusministeerium kõigile omavalitsustele soovitusel, kuidas koostada kohalikust eelarvest kodanikule arusaadav ja lühike ülevaade.

Lühiülevaade aitab inimestel paremini mõista, kust tulevad omavalitsuste peamised tulud ja mille

● **Kas ei kuma siit vastu täitevvõimu käsitlus volikogust kui loomult juba ebakompetentsest ja tülikast, ent vältimatust kogust?**

Eesti aasta väljakutse – olla ELi eestkõneleja

Alanud aasta saab Eestile olema mitut moodi oluline.

Sügisel ootavad ees kohalikud valimised, kuid veel enne valimisi tuleb meil korraldada edukas eesistumine Euroopa Liidus. Eestil on esimest korda võimalus alates selle aasta juulist täita Euroopa Nõukogu eesistuja rolli. Tegemist on vastutusriikka ülesandega, kus eesistujal tuleb suunata kõiki liikmesriike ühiste seisukohtade kujundamisele, tehes seda iga liikmesriigi huve arvestades. Kuid ühistele seisukohtadele jõudmine pole veel eesistuja rolli tipp. Kokkuleppeid tuleb esindada ja kaitsta läbirääkimistel Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendiga.

Eesistumisperioodi jooksul külastavad Eestit nii ELi kõrged ametnikud kui ka liikmesriikide tipp-politikud. Juulist oktoobrini toimub Tallinna Kultuurikatlas 11 mitteametliku ministrite kohtumist ja seitse kõrgetasemelist konverentsi. 30 000 väliskülastal on oodata veel paarisajale üritusele. See tähendab rahvusvahelise meedia tähelepanu, mida peame igal võimalikul moel ära kasutama.

Üritusi toimub lisaks ka parlamendihoones – plaanis on kuus traditsioonilist konverentsi, kuid juba järgmi-

EENN EESMAA
riigikogu aseesimees

se aasta algusele on planeeritud ELi parlamentide spiikrite konverents ja peasekretäride istung.

Kõik see annab Eestile suurepärase poliitilise platvormi algatada meie jaoks olulisi arutelusid. Eesistumise ajal on planeeritud peamiste fookusteemadena ühtne turg ja digitaalne turg, e-lahendused ja infoühiskonna edendamine ning idapartnerite tugevam sidumine Euroopaga. Eestil on võtnud sihiks tutvustada end rahvusvaheliselt uuendusmeelse riigina. Näiteks võib juba juulis kohata Tallinna tänavail vähemalt kaht isejutivat väikebussi.

Eesti võtab ELi eestkõneleja rolli juulis üle Maltalt ja annab selle 2018. aasta jaanuaris edasi Bulgaariale. Eesti peateemad eesistumisperioodil kattuvad suures osas Malta omadega. Nii on ka Maltale olulisteks teemadeks eesistumise ajal ühtne (digitaalne) turg, julgeolek ja naabrussoliitika.

Kuid peale korraldusliku poole peab Eesti olema eesistumise ajal valmis ka kohe reageerima sündmustele, mis toimuvad Euroopa Liidus või mõnes selle liikmesriigis. Nii pidid näiteks meie lõunanaabrid lätlased oma eesistumise ajal tegelema nii

le need kulutatakse. Tegemist on ühe osaga avatud valitsemise partnerluse tegevuskavast, suurendamiseks avaliku raha kasutamise läbipaistvust ja arusaadavust kogukondlikul tasandil.

Eelarve lühiülevaade on väga kasulik töödokument, mis võimaldab nii kogukonnal kui ka omavalitsusjuhtidel saada kiiret ja kokkuvõtlikku ülevaadet jooksva eelarveaasta rahaasjadest.

Paraku on Haapsalu linnavalitsus seda rahandusministeeriumi soovitus ignoreerinud ja eelarve läbipaistvuse teed senini läinud ei ole. Jälgides volikogu istungeid, on jäänud rahvaesindajate ükskõiksetest nägudest mulje, et neilgi on eelarve ridadest arusaamisega raskusi. Arvan, et ma ei eksin, kui ütlen, et volinikel puudub üldse arusaam, kui palju, kellele ja milliseid kulutusi valitsus kavandab. Jääb arusaamatuks, miks valitsus teeb meelega rahvaesindusisulise osalemise eelarveprotsessis keeruliseks. Kas ei kuma siit vastu täitevvõimu käsitlus volikogust kui loomult juba ebakompetentsest ja tülikast, ent vältimatust kogust, keda tema võhiklikkuse tõttu ei tohigi linnavalitsemise peensustesse pühendada? Mis siis veel kõigist kodanikest rääkida, kui üks õigusriigi alustala põhimõte on, et kirjaoskaja kodanik peab suutma seadusest kõrvalise abita aru saada? Kui nii, siis miks võib linnaeelarve erandina olla täielikult salakeelne? Väga küüniline on öelda, et kuna linnal läheb hästi, oleks kõigi detailide arusaadavaks tegemine elanikkonnale tohutu ressursi raiskamine.

Lõpetuseks on mul siiras soovitus linna juhtidele: vaadake, kuidas teised sarnased linnad, näiteks Viljandi, Paide, Kuressaare, oskavad koostada lakooniliselt arusaadavaid ja hästi loetavaid eelarveid. Ehk on see ka Haapsalus võimalik?

eskaleerunud migratsioonikriisiga kui ka Pariisis Charlie Hebdo toimetuses toimunud terrorirünnakuga, kus hukkus 12 inimest.

Peagi saabuv eesistumine pole Eestile alanud ootamatusteta. Esialgu 2018. aastaks planeeritud eesistumine nihkus kuus kuud ettepoole põhjusel, et eelmise aasta juunis toimunud EL liikmelisuse referendumi otsustasid britid lahkuda Euroopa Liidust. Nüüd võib juba üsna kindlalt öelda, et Eesti eesistumise ajale langeb just Suurbritannia lahkumise menetlus Euroopa Liidust. Kuid kokkulepetele tuleb jõuda ka teistel olulistel teemadel. Nii ootab ees kokkuleppe sõlmimine küsimuses, mis puudutab uut varjupaigasüsteemi reformi (Dublini määrus), mille eesmärgiks on tagada võrdsem põgenike jaotamine liikmesriikide vahel.

See, kuidas me mõne kuu pärast Euroopa Liidu eestkõnelejana eespool mainitud ülesannete ja kohustustega hakkama saame, sõltub meie ühtsest koostööst valitsuskabinetist, toetusest riigikogus ja rahva võimekusest kohtaneda kiirelt muutuvate oludega.

Soovin alanud aastaks meile kõigile senisest suuremat ühtekuuluvustunnet, positiivset meelt ja edu kõiges, millega meil silmitsi tuleb seista.

Priit Aigro (keskel) põhitöö on praegu helimassaaživoodi tutvustamine.

PIRET RÄNI

IDUETTEVÕTE

Haapsalu massaaživoodi tootja sai hiigelturu lävele

Haapsallase Priit Aigro firma SMARTdo OÜ sõlmis detsembris lepingu, mille alusel hakkab India tervisetehnoloogia keskus InnovatioCuris reklaamima massaaživoodit healBED.

TARMO ÕUEMAA
tarmo@le.ee

CB Health Access on rahvusvaheline projekt, mis aitab siitkandi riikide tervishoiutehnoloogiat uutele turgudele. „USA, Lõuna-Korea, India ja Uganda,” loetles projekti Eesti-poolne eestvedaja Piia Vettik-Leemet Tartu Biotehnoloogia Pargist sihtturge.

SMARTdo kandideeris India programmi. „Saatsin SMARTdo tooteinfo India konsultandile, kes oli parajasti Soomes. Ta tuli Eestisse ja Haapsallu voodid oma silmaga vaatama, isegi kaks korda. Konsultant oli juba ideest vaimustunud ja vaimustus kasvas veel, kui ta voodid nägi,” rääkis Vettik-Leemet.

Nüüd on SMARTdol ja India-poolse partneril InnovatioCuris Ltd-l koostööleping India turule sisenemiseks sõlmitud. „Nad püüavad leida India turu jaoks meditsiinitehnikat, et India rahva tervist parandada ja vähendada tervishoiukulusid. 1,23 miljardi elanikuga India riik on selle

SMARTdo võitis meditsiini-iduettevõtete konkursi

SMARTdo meeskond võitis sTARTUp Biotech 2016 meditsiini-iduettevõtete konkursi, mille korraldas Tartu Biotehnoloogia Park teist aastat järjest. sTARTUp Biotechi eesmärk oli kokku viia eluteaduste ettevõtjad ja huvilised. Ürituse alguses peeti idee/toote/teenuse tutvustamising, pärast mida jaotati mentorid meeskondade juurde ja algas aktiivne ideede edasiarendamine. Mentoriteks olid nii Eesti (Indrek Tammeaid, Andrus Tasa, Olga Tšubrik, Sven Parkel) kui ka välismaised eluteaduste valdkonna mentorid (Olaf Gerber, Tom Schmit, Greg Mathers, Neil Thomas).

SMARTdo pälvis mentorite kõrgeima hinnangu – nii äriideele, selle teostatavusele, turuvalmidusele kui ka esitlusele.

asja tõsiselt ette võtnud,” selgitas Priit Aigro.

Oma valdkonna iPhone

Voodi töötati välja TERE kompetentsikeskuses, mis on Tallinna ülikooli, selle Haapsalu kolledži, Haapsalu linna, sinise taastusravihaigla ja valdkonna ettevõtete ühisprojekt. Voodi tööstusdisainilahenduse autorid on Arvo Pärenson, Raivo Hein ja Taavet Pärenson.

Vibroakustikat on maailmas uuritud juba 1980. aastate

lõpust, kuid seadmete tootjaid palju polegi. „Toodetakse sarnaseid seadmeid, aga neil on terve rida miinuseid. TERE kompetentsikeskus püüdis likvideerida seniste seadmete miinused ja lisada disaini. Sisuliselt on healBED selle valdkonna iPhone,” rääkis Aigro.

Näiteks olid varem sellistel seadmetel toasuurused helivõimendid – seadmed olid tõelised kobakad. HealBED näeb aga välja nagu elegantne lamamisvoodi, kõlarid on peidetud.

Viimane suurem täiustus tehti voodile suvel. Enne oli tarkvara kombineeritud Saksa päritolu diskoritarvarast, Soome tarkvarast ja veel mitmest programmist. „Saime EASist innovatsiooniosaku ja lasime seadmele kirjutada oma tarkvara. Lõpuks tegid selle töö ära Mehis Küla Tallinna ülikoolist ja Jaan Koppe Haapsalu kolledžist,” sõnas Priit Aigro ja lisas, et nüüd kontrollitakse ise kogu tarneahelat.

Aigro on käinud mitmel tervisetehnoloogia messil healBEDi tutvustamas. Kõige tähtsamaks ürituseks peab ta senikäidutest sügisel Soomes Lahtis peetud esimest üleilmset vibroakustika konverentsi, kuhu tulid kokku juhtivad teadlased üle maailma.

„Meil õnnestus oma voodi seal välja panna. Tagasiside oli hea. Kiideti, et oleme teinud väga vaikselt seadme.”

Toronto ülikooli professor Lee Bartel, kes on üks maailma mõjukamaid muusikameditsiiniteadlasi, sautsus pärast Twitteris, et

healBED on suurepärase *vibro lounge*,” rääkis Aigro.

Toodetakse Haapsalus

Aigro sõnul on pool aastat tehtud tutvustus- ja arendustööd, kuid kasutuses on 10 000eurone seade praegu vaid Värska sanatooriumis. Veel üks seade on ettevõttele demoüritusteks, kuni kümne voodi osad on laos ootamas.

Aigro sõnul tehakse suurem osa voodi detaile Haapsalu ettevõtetes ja Haapsalus pannakse voodid ka kokku.

Vibroakustika mõju kinnitab terve hulk teadusuuringuid, nii et seda ei saa pidada alternatiivmeditsiiniks. Uuringutega saab tutvuda Tallinna ülikooli kodulehel. Priit Aigro toob vibroakustika näite loodusest endast.

„Kassinur on üks vibroakustika teraapia aluseid. Kassid nuruvad, kui neil on valu, kui poegivad või on stressisituatsioonis, ja see aitab.” Sedagi on teadlased uurinud.

„Ülikool koostööpartnerina on väga super olnud,” lisas ta.

Jaanika Paalmäe. ERAKOJU

Läänlane võitis Otepää suusamaratoni

Läänemaa harrastussuusataja Jaanika Paalmäe (suusaklubi Sula) võitis laupäeval naiste konkurentsis Otepääl peetud 40kilomeetrise klassikalises sõiduvõistluses oõmaratoni. Meestest võitis suusamaratoni kahekordne olümpia-võitja Andrus Veerpalu.

Üllatuslik võit

Paalmäel kulus maratoni läbimiseks 2 tundi ja 38 minutit. Teisena lõpetanud Tea Pärnik kaotas Paalmäele 48 sekundiga. Kolmandal naisel Katrin Juurakul kogunes kaotust ligi veerand tundi. Võrdluseks – Veerpalul kulus sama raja läbimiseks 1 tund ja 59 minutit. Raskel Tehvandi kolmekilomeetrise kunstlume ringil võitis maratonisõidu ette 11 vaprast naist 83 mehe kõrval.

Paalmäe tunnistas, et maratoni võit oli tema enda jaoks suur üllatus. „Arvasin, et Tatjana Mannima tuleb ka sõitma ja temale poleks küll vastu saanud,” ütles Paalmäe. Mannima sõitis maratoni lühikest ehk 20kilomeetrist sõitu ja võitis selle ajaga 1 tund ja 8 minutit. Paalmäe rääkis, et sõitis teisena lõpetanud naisel kohe esimesel ringil eest ära. Vahepeal kärges vahe ligi pooleteisele minutile, kuid lõpus hakkas vahe vähenema. Lõpuks jäi naise lahutama 48 sekundit.

Hästi pidavad ja libisevad klassikasusad valmistas Paalmäele ette määrdemeister Rene Rõõmus. „Tegelikult distantsi lõpus suusk enam hästi ei libisenud, sest käskisin Renel suusa alla panna ühe teise määrdet, mis võistluse lõpus enam hästi ei töötanud,” tunnistas suusataja.

Ehkki Läänemaal on tänavusel talvel lumega üsna kehvad lood, on Paalmäe otsinud võimalusi suuski alla panna väljaspool maakonda. „Olen käinud kunstlume suusatajamas Pärnus Jõulumäel, Tartus ja mujalgi,” selgitas ta. Suusakilomeetreid on ta enda sõnul kogunud umbes 500.

Risti mees kuues

Meestest lõpetas Ristilt pärit ja Juhan Luki näpunäidete järgi suusaklubis Sula harjutanud Norman Pirk kuuendana. Kaotust Veerpalule kogunes 14 minutit.

Kuigi nimetus ütleb, et tegemist oli oõmaratoniga, siis päris nii see sõna otseses mõttes siiski polnud. Suusatajad lähetati rajale prožektorite valguses kell 17. Viimased suusatajad lõpetasid maratoni alles kella 21 paiku.

KRISTJAN KOSK

Lihula postimaja vahetab omanikku

Sideoperaator Telia müüb Lihulas ettevõttele kuuluva postimaja, tehinguni loodetakse jõuda lähiajal.

„Põhimõtteliselt on tingimused kokku lepitud, aga tehing on veel sõlmimata,” ütles Telia rendi- ja omandisuhete juht Jüri Lobjakas. Kes maja osta soovib, seda Lobjakas ei öelnud.

Lääne Elu andmeil ostab maja Kõmsilt Lihulasse laienenud osa-

Postimaja on Lihulas müügis olnud paar aastat.
URMAS LAURI

ühing Greencube, kes on kuulsust kogunud puidust moodulmajade tootmisega.

„Meil on üks äriprojekt tulemas Lihulasse,” kinnitas Greencube'i juht Henri Bekmann. Kuigi maja pole veel Greencube'i oma, on Bekmann sinna juba üürnikud leidnud.

Maja teisele korrusele on plaanitud oõbimistoad. Hoonesse kolib Konsumi majast

tagasi ka postkontor. „Loode-tavasti saame neile ka varasemaga võrreldes ruumi juurde anda,” ütles Bekmann. „Ja kõrvalolevale, sellele kõige magusamale kontoriruumile on tegelikult kaks tahtjat. Keldrikor-rusel tahab üks häärasmees hakata pidama jõusaali, saun, pesu- ja riietusruumid on seal juba olemas.”

URMAS LAURI

ŠKODA FABIA STYLE ERIPAKKUMINE al 10 390 €

Kuumakse alates 104 €

ÖKONOOMNE JA PRAKTILINE. Keskmine kütusekulu 4,6-4,7 l/100 km. Suurim pagasiruumi maht omas klassis - kuni 1150 l.

STIILNE. Red Dot Disainiauhind, 15 kerevärvi – 125 värvikombinatsiooni!

SOODNE PIDADA! Škoda on soodsaimate ülalpidamiskuludega automark Eestis! (TNS Emor, Car Brand Health Estonia 2014-2016)

TIPPTASEMEL VARUSTUS! Fabia Style'il on üle 20 turvalisus- ja mugavusvarustuselemendi nagu konditsioneer, esiistmete soojendus, pardakompuuter, Start-Stop funktsioon, kiirushoidik, elektrooniline juhitavuskontroll ESC, värvilise puutetundliku ekraaniga raadio "SWING", 6 turvatähta, tehase alarm, kaugjuhtimisega kesklukustus, Function-pakett jm.

300

Škodat Eesti laos
kampaania.skoda.ee

ŠKODA

SIMPLY CLEVER

Krediidi kulukuse määr on 2,7% aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 8658,33 € + käibemaks, sissemakse 15%, jääkväärtus 30%, lepingu periood 5 aastat, tagasimaksete arv 60, lepingutasu 160 €, kuumakse 104,00 €, fikseerimata intress 1,99% aastas + 6 kuu Euribor. Liisingu pakkuja on Swedbank Liising AS. Enne lepingu sõlmimist tutvuge tingimustega www.swedbank.ee/liising, vajadusel konsulteerige pangakontoris. Reklaamis kasutatav pilt on illustreeriv.

ŠKODA Tallinn • Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1 • Telefon: 6808 222 • auto@skoda.ee
ŠKODA Laagri • Pärnu mnt. 543, Laagri • Telefon: 6837 070 • auto.laagri@skoda.ee
Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@astaauto.ee
Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@skoda.ee
Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@skoda.ee
Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee
Warma Auto OÜ • Kuressaare, Tallinna 82a • Telefon: 4530 120 • info@warmauto.ee

4 AASTAT
120 000 km
ÜLEEUROOPALINE
GARANTII

www.skoda.ee

ŠKODA Eesti mobiilirakendus

Available on the
App Store

Get it on
Google play

facebook.com/skodaestoni

AASTA KOKKUVÕTE

Taeblas tänati maakonna parimaid sportlasi

Reede õhtul tänas spordiliit Läänela Taebla kultuuri- ja spordikeskuses maakonna läinud aasta parimaid sportlasi.

KRISTJAN KOSK
kristjan.kosk@le.ee

Noormeeste kategoorias valiti Läänela juhatuse ja 18 kohaliku spordiklubi hääle liitmisel parimaks maletaja Ottomar Ladv. Läänela tegevjuhi Ülle Lassi sõnul tõi Ladvale maakonna parima noorsportlase tiitli male rahvusvaheliseks suurmeistriks kuulutamise möödunud aastal. Peale selle mängis Ladv edukalt mitmel male suurturniiril. Üheks neist oli Balti tsooni turniir, kus 19aastane Ladv sai kolmanda koha. Ladva ise Taeblas meenet vastu võtmas polnud, sest on praegu ajateenistuses. Noormeeste kategoorias kandideeris maakonna parimaks 23 noormeest.

Rahvahääletusel sai enim hääli motosportlane Robin Särge, kes kihutab tänavu Itaalia karditooja Lenzokarti tehase meeskonnas.

Naiskond napilt meeskonna ees

Neidude hulgas hinnati kõige kõrgemalt noore epeevehkleja Carmen-Lii Targamaa saavutusi. Targamaa võitis Eesti kadettide epeenelikuga oktoobri lõpus Austrias Klagenfurtis Euroopa karikaetapi. Espoo Euroopa karikaetapilt on tal ette näidata individuaalvõistluse teine koht. Targamaa kogus enim hääli ka rahvahääletusel.

Lõppenud aasta parimaks võistkonnaks kuulutati vehklemisklubi En Garde naiskond koosseisus Katrina Lehis, Nelli Paju ja Maarja Konrad, kelle saavutuseks on hõbemedal Eesti meistrivõistlustel. Naiskonna liikmeid Taeblas kohal ei olnud, preemia võitis vastu treener Helen Nelis-Naukas.

Treeneri sõnul arvas ta ise, et parimaks valitakse hoopis En Garde'i meeskond. „Ilmselt on Eesti naiskonna edu ka meie klubi naiskonnale tiivad andnud,” kommenteeris Nelis-Naukas.

Lõppenud aasta parimaks seeniorsportlaseks valiti lauatennistist Heikki Sool ja petanker Marina Vallik. Sool võitis Põhja-Euroopa veteranide meistrivõistlustel pronksmedali. Vallik kuulub petangis Eesti paremikku.

Spordielu edendajaks valiti spordibaaside juht Tarmo Tuisk, kellel oli roll vehklemishalli valmimisel.

Harrastussportlase kategoorias valiti parimaks meheks ralisõitja Marko Kukuškin, kes võitis mullu autospordiliidu korraldatud rahvasprindi võistluse. Naiste hulgas hinnati kõige kõrgemalt Ly Märssi, kes võitis mullusel Haapsalu maratonil naiste arvestuses esikoha. Rahvahääletuse võitis Kädi Raadla, kes oli Kõrvemaa neliküritusel lühikestel võistlusmaadel kokkuvõttes parim naine.

Esimene Haapsalu uisumaraton valiti lõppenud aasta parimaks spordisündmuseks.

Aasta noortetreeneriks valiti jalgpallitreener Aavo Tomingas. Tema kasvandik Rimo Hunt on esindanud Eesti rahvuskoondist seitsmel korral.

Sportlikemaks pereks valiti perekond Uspenski

Spordielu edendajaks valiti spordibaaside juht Tarmo Tuisk, kellel oli oluline roll vehklemishalli valmimisel. Teiseks kohaliku spordielu edendajaks sai vehk-

lemistreener Helen Nelis-Naukas kirgliku pühendumise eest vehklemise õpetamisel ja kõrgetasemeliste sportlaste vormimise eest.

Klaasist tahvel anti üle ka jalgrattaklubile Paralepa, kelle korraldatud esimene Haapsalu uisumaraton valiti lõppenud aasta parimaks spordisündmuseks. Uisumaratoni tegi eriliseks asjaolu, et tegemist oli Eesti esimese merejälä sõidetud uisumaratoniga. Peale selle tuli korraldajail maratonil ajal võidelda tugeva lörtsisaju ja sulailmaga.

Aasta sportlikemaks pereks valiti perekond Uspenski. Isa Aap on maadlusklubis Dünamo treener. Lisaks on ta kümnekordne Eesti meister maadluses, samuti kuulub talle maailmameistri- võistluste kaks pronksi ja kaks hõbemedalit summas.

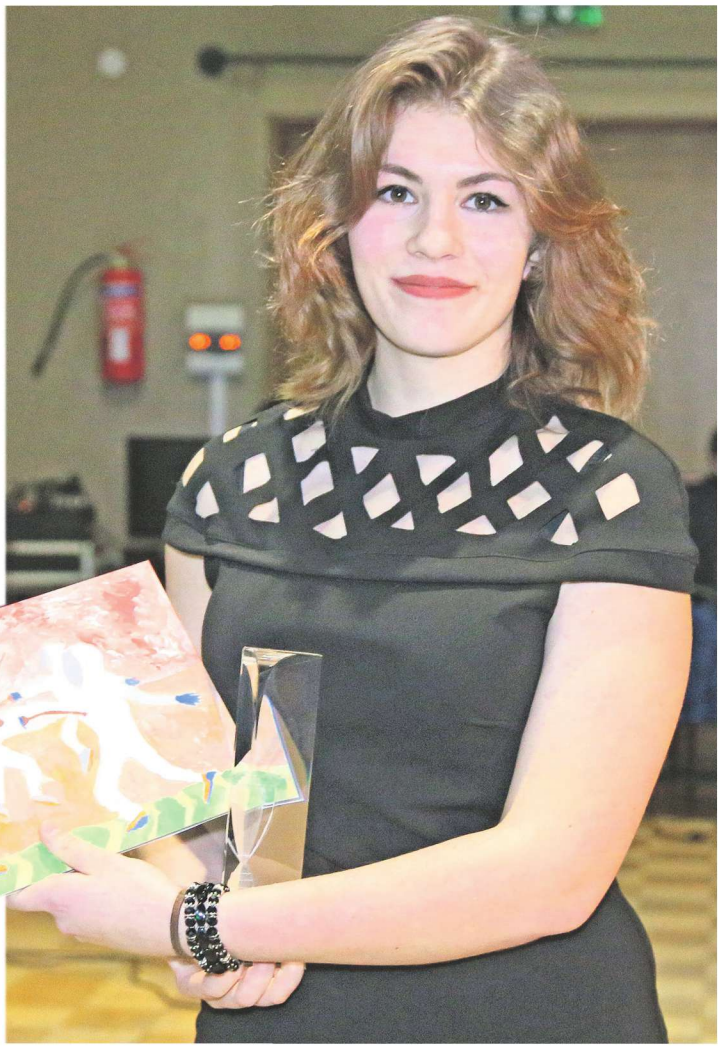
Pereema Kristiine on edukalt võistelnud Läänemaa firmaliigas ja kuulub linna esindusnaiskonda korvpallis. Kaksikutest pojad Robin ja Kevin tegelevad samuti aktiivselt spordiga. Robin saavutas 15aastaste Eesti meistrivõistlustel kolmanda koha Kreeka-Rooma maadluses. Kevin oli samal võistlusel kaheksas.

Vanem tütar Kertu Uspenski oli Läänemaa ühiskümnaasiumi tüdrukute korvpallinaiskonna liige, mis pälvis mullu Läänemaa koolispordi liidu korvpalli meistrivõistlustel teise koha.

Noorem tütar Kata Ria Uspenski saavutas Läänemaa järelkasvuvõistlustel kergejõustikus oma vanuseklassis kolmanda koha. Märgitud kategoorias osutus parimaks ratsutamise treener Ann Meriste White.

Kõik laureaadid said tänutäheks klaasist meene. 3 × ARVO TARMULA

Läänemaa parimaks neiuks valiti vehkleja Carmen-Lii Targamaa.

Sportlikemaks pereks valiti perekond Uspenski.

LÜHIDALT

Maleliit valis aasta tegijaks perekond Ladv

Eesti maleliit kuulutas pühapäeva õhtul toimunud pidulikult maleaasta lõpetamisel välja 2016. aasta parimad Eesti males. Maleaasta tegijaks 2016 sai panuse eest Eesti malesse Läänemaa perekond Ladv.

„Perekond Ladva pälvis tiitli oma malele pühendumuse eest,” teatas maleliidu esimees Hendrik Olde. Lisaks noore suurmeisteri Ottomari Ladv (pildil) suurepärasele saavutusele väärib perekond tunnustust ka Ottomari isa Ailar Ladv pikaajase panuse eest Eesti malesse – Ailar Ladv on olnud Eesti delegatsiooni juht maleolümpial ja mitmetel noorte tiitlivõistlustel, samuti sõidutanud Eesti noori Euroopas toimuvatele tiitlivõistlustele. **Kristjan Kosk**

Kallas ja Salf said meistrivõistlustelt pronksi

Laupäeval Lasnamäe kergejõustikhallis peetud Eesti U16 ja U18 vanuseklasside meistrivõistlustel võitsid Haapsalu kergejõustikuklubi õpilased kaks medalit.

Kuni 16aastaste tüdrukute konkurentsis võitis Keity-Liina Kallas kõrgushüppes pronksmedali. 1.59 ületamisega. Kõrgus 1.62 jäi alistamata. Võitis Kelly-Anete Koik 1.65ga.

Hanna-Liisa Salf sai kuni 16aastaste tüdrukute hulgas teivashüppes samuti pronksi, ületades kõrguse 2.60. Kallas oli 2.50ga neljas. Teivashüppe võitis Jaanika Roosimägi 2.85ga.

Kristjan Kosk

Kuusk võitis Stockholmis turniiri

Kristina Kuusk võitis pühapäeval Stockholmis turniiri, olles finaalis parem Julia Beljajevast.

SAF-Pokalen MK-satelliitturniiril jõudsid nelja parema hulka kaks eestlannat – Julia Beljajeva ja Kristina Kuusk – ning kaks sakslannat. Beljajeva võitis poolfinaalis Alexandra Ehlerit ja Kuusk Ricarda Multereri ning see tähendas, et turniirivõidu selgitasid eestlannad omavahel. Finaalis võitis Kuusk Beljajevat torgetega 15:11. Nelli Paju oli üheksas. **Urmus Lauri**

Laskurid võtsid Muda Karikal üksteiselt mõotu

Nädalavahetusel Haapsalus peetud Muda Karika nimelisel laskmisvõistlusel võtsid üksteiselt mõotu ligi poolsada laskurit. Kõige esinduslikuma võistlejateriviga oli esindatud harjutus 40 lasku õhupüstolist naistele. Tulejoonel käisid kuu aega tagasi võistkonnaga Eesti meistriks tulnud Triin Kuusik, Kaisa Kuusik ja Kerli Neljas. Seekord jäi peale Triin Kuusik, kes lasi 370 silma. Kerli Neljas lasi 357 silma ja oli kolmas.

Kahe koondislase vahel presis end kogenud laskur Kaidi Saarna, kes kogus 360 silma. Kaisa Kuusiku laskmine ebaõnnestus ja 338 silma ei andnud paremat kuuendast kohast. Pingeline heitlus medalitele käis ka harjutuses 60 lasku õhupüstolist meeste. Võistluse võitis Rio olümpial 25. koha saanud kaitsejõudude spordiklubi esindanud Peeter Olesk 565 silmaga. Vastavalt teise ja kolmanda koha said Rain Raidna (kaitsejõudude spordiklubi) ja Raul Erk (Männiku laskurklubi), kes mõlemad kogusid 555 silma. Raidna kasuks rääkis viimase seeria parem tulemus. Ühesilmalise kaotusega jäi neljandaks Haapsalu mees Jaago Kajalainen. **Kristjan Kosk**

Haapsalu põhikool võitis koolide saali jalgpalliturniiri

Peale pikka talvevaheaega hakkasid Läänemaa koolid kolmanda õppeveerandi esimesel nädalal kohe sportima. Esimeseks võistluseks uuel kalendriaastal oli Haapsalus toimunud 7.–9. klasside Läänemaa koolispordiliidu saali jalgpalliturniir. Turniirist võtis osi kaheksa võistkonda.

Esimesest alagrupist jõudsid kohamängudeni Haapsalu põhikooli I võistkond ja Ridala põhikool. Teine edasipääseja selgus alagrupi viimases kohtumises Ridala ja Taebla vahel. Haapsalu põhikool oli edasipääsu juba kahe võidu ja viigiga lunastanud. Taebla vajus edasipääsuks võitu, Ridalale piisas viigist, ja just viigiliselt see mäng ka lõppes. Taeblale tuli napilt kolmas koht.

Teises alagrupis oli seis samuti pingeline. Siin tegid kaks paremat, Lihula ja Risti, omavahel viigi. Kes võidab alagrupi, jäi viimase mängu, Risti ja Haapsalu põhikooli II võistkonna otsustada. Risti suutis võita nii, et edestas Lihulat värvavate vahe võrdluses kõigest ühe värvaga. Seega Risti esimene, Lihula teine, head mängu näidanud Palivere napilt kolmas.

Poolfinaalide avavaatus oli ülimalt pingeline. Risti pääses 2:0 juhtima, kuid Ridala poisid näitasid sisu ja tulid viimase kahe minutiga kaotusseisust viigini. Finaali pääseja pidid selgitama penaltid. Siin olid Risti poisid täpsemad ja sillutasid tee esikoha kohtumisele. Teises poolfi-

naalis oli Haapsalu põhikool 3:0 üle Lihulast.

Viienda koha teenis kogu turniiri sümpaatselt mänginud Palivere põhikool, alistades oma koduvalla naabergümnaasiumi Taebla 2:0. Pronksikohtumises võitis Lihula gümnaasium Ridala põhikooli 4:1.

Finaalis võitis Haapsalu põhikooli I võistkond Risti põhikooli 3:0.

Peakohunik Aavo Tomingase sõnul mängiti välja aegade kõige pingelisem 7.–9. klasside saali turniir. „Kuigi poolfinaalidesse said alagruppide kaks paremat, oleks võinud vabalt finaalis mängida ka võistkonnad, kes lõpuks selgitasid välja viienda koha,” ütles Tomingas. **JAANUS GETREU**

Turniiri võitis Haapsalu põhikooli esimene võistkond. ERKKI LASS

UUS JA UHKE KONTORIMÖÖBEL

AJ pakub juba 40 aastat parimaid sisustuslahendusi töökohtade kujundamisest kuni montaažini. Pikaajalised kogemused muudavad meid oma ala asjatundjateks. Meie valikus on üle 15 000 toote kontorisse, kooli, lattu ja tööstusele. Vaata ajtooted.ee

AJ
ÜLLATAVALT PALJU™

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:
Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetuse 473 7222,
kuulutused ja reklaam 473 7111,
e-post info@le.ee
Kodulehekül: www.le.ee

Peatoimetaja Andrus Karnau
Toimetajad Kaie Ilves, Lemmi Kann,
Kaire Reiljan, Urmas Lauri, Tarmo Oumaa
Reklaam reklaam@le.ee
Küljendaja Tiina Liiv
Korrektor Heli Tammik
Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtja Merilin Sellik
Reklaamitoimetajad Ave Tapner, Alar Birk
Raamatupidaja Vilma Hooval
Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504
Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud Printallis

Pangakontod
Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,
SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

MÜÜK

Müüa soodsalt sauna- ja suitsuahjud, kaminad, pliidid ja boilerid. Paigaldus. Pottsepatööd. Tel 505 4355.

Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahtiselt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores lepp 28; kask 35; okaspuu 33 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Nigula Saeveski müüb ehituslikku saematerjali ja küttepuid (konteineris). Ka saagimisteenus. Tel 502 0531 ja 502 1792.

Müüa pakitud turba- ja puidubriketti koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 507 8754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Küttepuid müük (lehtpuu). Pikkus 30 cm, 40 cm ja 50 cm vastavalt ostja soovile. Hind alates 28 €/rm. Tame alates 5 rm. Hind koos kohaleveoga Haapsalu linna piires. E–R kl 9–17. Tel 5668 1436.

30–70 cm toores lehtpuu, hind al 30 €, metsakuiv okaspuu al 35 €, tarne al 10 rm, transport hinnas. 3meetrine küttepuid, tarne al 30 tm. Tel 502 4895.

Müüa 3 m küttepuid (hall lepp, kask, saar) koos kohaleveoga. Hind kokku-leppel. Samas müüa saetud-lõhutud küttepuid mitmes pikkuses (hind al 27 €/rm). Kohalevedu. Tel 505 3786.

Puidubrikett 960 kg alus 149 €. Puidugraanul 990 kg alus 185 €. Rohkem infot kodulehelt balticpellet.ee, või tel 5891 5954. Hinna sees kojuvedu Läänemaal.

Otse tootjalt. Pakitud küttematerjal: puidubrikett al 133 €, turbabrikett, pellet ja klotsid. Vedu. Tel 506 8501.

Sise-, välisvoodri ning põrandalaua ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

OST

Läänemaa Jäätmejaam ostab vana-paberit, pappi ja kilet 20 €/t. Avatud E–R 9–17, L 9–14. Tel 5668 1436.

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost aadressil Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Ostan või rendin ajaloolist kalapüügiõigust. Kõik pakkumused oodatud. Tel 5857 5060.

Taebia Vanametallis aasta alguse kampaania raames romusõiduki hind al. 95 €/t. Auto arvelt maha võtmine kohapeal. Vedu kokkuleppel. Info tel 5684 4145 või 5620 0240. www.taebiaauto.ee.

AUTOD

Müüa 4 VW velgedel rehvi, mõõt 185/65/14. Hind 100 €. Tel 5341 2912.

KINNISVARA

Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee

KINNISVARATEHINGUD ja HINDAMINE.
Tel **473 4376**.

Silvi Merilo – 522 9958
Kairit Merilo – 506 6996

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põlumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Triovara Halduse OÜ
ostab põllu- ja metsakinnistuid üle Eesti.
Tel 507 2231.

Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

Müüa soodsalt 3toaline korter Lihulas. Hind 8900 €. Korteri on heas korras. Aadress: Ristiku tn 1, Lihula. Tel 5621 4375.

Ostan 2toalise korteri. Tel 551 6283.

TEENUS

Tootja Läänemaal valmistab klaasplastist septikuid ja maheteid. Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduriga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Korstnapühkimisteenus. Tel 5567 4532. Helistada E–R kell 8–17!

Ehitus- ja remonditööd. Katuseehitustööd. Tel 5347 7919.

Telerite ja elektroonika remonditööks Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Puurkaevude puurimine ja projekteerimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrusmajade trepikojad jm. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

AHJUEHITUS OÜ
Korstnapühkimisteenus, pottsepatööd, konsultatsioonid, küttesüsteemide ekspertiinangud, lõõruuringud korstnaakameraga, www.pottsepp.com
Tel **5660 5869**.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toreks ja meelde jäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Viin ära teie majast, korterist ja keldrist kodumasinaid, vana mööblit, metalli, ehitusprahiti jms. Lammutustööd. Hind kokkuleppel. Tel 5802 9660.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remonditöid. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Teostame korterite ja eramajade kõiki sisetöid, sealhulgas väiksemaid remonditöid. Küsi julgelt lisainfot tel 5632 7955.

Ehitusfirma Developing OÜ

- * katuste renoveerimine,
- * fassaaditööd,
- * majade ehitus,
- * üldehitus.

Tagame kvaliteedi. Pakume koostööd korteriühistutele. Tel **5373 7796**. www.developing.ee

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päeva nädalas. Välismaal omandatud pikaaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

TÖÖPAKKUMINE

OÜ Helm võtab tööle ehitustöölisi ja abitöölisi ehitusele. Tel 5666 0149, info@helm.ee.

Nigula Piim OÜ pakub tööd lüpsjale Leediküla farmis. Töö vahetustega, neli tööpäeva, kaks puhkepäeva. Infotel 5341 2122.

Firma otsib **E-kategooria autojuhti** Tallinna–Rootsi liinil. Tel 5656 5050.

METS

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**.
Tel **511 0415** ja **517 9866**.

Toimetused kuulutuste sisu eest ei vastuta.

KULTUURITEATED

• **TERVIS JA SPORT**
Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark on suletud. Ootame Sind taas alates 23. jaanuarist. spa@framare.ee.

Spaahotell Laine vee- ja sauna-keskus on suletud. Ootame Teid taas alates 22. jaanuarist kell 13.

• **TANTSUÕHTUD**
Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): Oleme suletud. Ootame Sind taas alates 23. jaanuarist. www.fra-mare.ee.

KIRIKUTEATED

EELK KOGUDUSED
HAAPSALU T, 17. jaan kl 18.30 toomkoor (Jaani saal). R, 20. jaan kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik); kl 17 segakoori proov (Jaani saal). L, 21. jaan kl 16 piibel kõõgis kokkusaamine (Jaani maja). Piiblitunni peab õp. K. Engman (eelregistreerimine 5358 3276). P, 22. jaan kl 11 jumalateenistus armulauaga. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves (Jaani kirik). Kanteslei avatud E, K ja R kl 9–15 Kooli 6.
KULLAMAA P, 22. jaan kl 11 jumalateenistus (kogudusemaja).
LIHULA P, 22. jaan kl 11 jumalateenistus armulauaga.
HANILA P, 22. jaan kl 15.30 jumalateenistus Virtsu seltsimajas.
MÄRJAMAA K, 18. jaan kl 15 palvus (Kuuda hooldekodu); kl 17 pihi-aeg; kl 18 missa (kogudusemaja). N, 19. jaan kl 7.30 missa (kogudusemaja). R, 20. jaan kl 7.30 missa (kogudusemaja). P, 22. jaan kl 11 missa; kl 11 pühapäevakool (kogudusemaja). E, 23. jaan kl 7.30 missa; kl 18 palvetund (kogudusemaja). T, 24. jaan kl 7.30 missa (kogudusemaja).
NOAROOTSI P, 22. jaan kl 14 jumalateenistus.
PIIRSALU P, 22. jaan kl 13.30 (kogudusemaja).

NÕVA P, 22. jaan kl 11 missa 3. pühapäeval pärast ilmumispüha.
PIIRSALU P, 22. jaan kl 13.30 jumalateenistus.
MIHKLI P, 22. jaan kl 14 jumalateenistus.
MARTNA R, 20. jaan kl 16 piibli-lood Martna raamatukogus. Lugu Salomonist. P, 5. veebr kl 13 jumalateenistus armulauaga; kl 14 koguduse koori proov (kogudusemaja). E, 6. veebr kl 17.30 juhatuse koosolek (kogudusemaja). Koguduse kanteslei avatud T kl 10–13.
RIDALA P, 22. jaan kl 11 pühapäevakoolitund; kl 13 jumalateenistus armulauaga (pastoraat). E, 30. jaan kl 18 kirikukoori proov (pastoraat). Koguduse kanteslei avatud T kl 14–17.
LÄÄNE-NIGULA N, 19. jaan kl 9.30 hommikupalvus kogudusemajas. P, 22. jaan kl 11 pühapäevakool; kl 12 jumalateenistus armulauaga.
KIRBLA P, 5. veebr 5. pühapäev pärast ilmumispüha kl 15 missa (kogudusemaja).
VORMSI P, 22. jaan kl 11 jumalateenistus (kogudusemaja).
EAÕK KOGUDUSED
HAAPSALU P, 22. jaan kl 10 liturgia.

Haapsalu kultuurikeskuses 18. jaan kl 12 Ugala lavastus „Võlur Oz“, pileti 11 € eelmüügis Piletilevis ja Piletimaailmas.

• **RAAMATUKOGU**
Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E–R 10–18, L 10–15. P suletud. Raamatulaenutuspunkt sotsiaalmajas (Kastani 7) avatud T 14–17 ja R 11–14. Vaata www.lib.haapsalu.ee.

Teatame kurbusega, et lahkus abikaasa, isa ja vanaisa, veterinaararst **JAAK KAISEL** 21.3.1940–13.1.2017.

Mare lastega

Ärasaatmine kolmapäeval, 18. jaanuaril kell 12 Lihula kultuurimajas.

Avaldame sügavat kaastunnet Marele ja lastele perekondadega **JAAK KAISELI** kaotuse puhul. Oleme leinas teiega.

Jaan ja Agni

Mälestame head sõpra **JAAK KAISELIT**. Sügav kaastunne Marele ja lastele perekondadega.

Prk Jänes

Kuigi läksid igavikku, mälestus on meiega.

Teatame sügava kurbusega, et lahkus meie kallis abikaasa, ema ja vanaema **URVE LEHTSAAR** 6.3.1939–12.1.2017.

Leinavad lesk ja tütar perega

Ärasaatmine reedel, 20. jaanuaril kell 11 Martna kirikus.

Armastus ei hävi ilmaski...

Siiras kaastunne Anule perega ja kõigile lähedastele armsa memme **AINO VIIGI** surma puhul.

Helgi, Enno ja Jaanus perega

Avaldame kaastunnet Andres Tsarentsile perega kalli **ema** surma puhul.

Töökaaslased Ravenna Autost

JAAK KAISEL
Sügav kaastunne, Mare, Kaarel, Pille, Liispet ja Kaspar.

Matsalu külarahvas

Sügav kaastunne Marele ja lastele peredega **JAAK KAISELI** kaotuse puhul.

Mare ja Arvo Miilmets

Mälestame kauaaegset Läänemaa loomaarsti **JAAK KAISELIT**. Avaldame kaastunnet Marele abikaasa ja lastele peredega isa ja vanaisa kaotuse puhul.

Läänemaa loomaarstid ja veterinaar keskuse pere

EELK Martna Püha Martini kogudus avaldab sügavat kaastunnet oma endisele töötajale Lea Kärsonile ema **URVE LEHTSAARE** (6.3.1939–12.1.2017) surma puhul.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis ema, vanaema ja ämm **MAGDALENA TSARENTS** 13.2.1944–14.1.2017.

Leinavad omaksed

Ärasaatmine neljapäeval, 19. jaanuaril kell 14 Haapsalu leinatoas.

Mälestame klassiõde **LIIDIA LOODUST** ning avaldame kaastunnet perele.

Haapsalu I Keskkooli 1960. a lõpetanud XIB klass

Mälestame lahket ja abivalmis naabrimeest **JAAK KAISELIT** ning avaldame kaastunnet Marele ja lastele peredega.

Tõnne ja Kõise pered

Üle pihlapuu helgib hõbekuu. Taevas on tuulet, õõ on nii hääletu. T. Vettik

Mälestame pikaaegset head laulumeest **JAAK KAISELIT**. Siiras kaastunne omastele.

JAAK KAISEL
Mälestame. Sügav kaastunne omastele.

Matsalu koolipere

Mõni hetk on vahel valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus...

Kaja Mets, meie sügav kaastunne Sulle kalli **ema** kaotuse puhul.

Krista, Merike, Inna, Veste, Külli ja Heli

Aeg annab kõik sul tagasi, ei ema südant iialgi...

Avaldame kaastunnet Andresele ja Signele lastega kalli ema, ämma ja vanaema **MAGDALENA TSARENTSI** lahkumise puhul. Jäätmaa talu vanad ja noored

Teatame kurbusega, et lahkus **EEVI SHAPEL** 31.3.1934–15.1.2017.

Leinavad lapsed peredega

Põrm tuhastatakse.

Avaldame kaastunnet Marele abikaasa **JAAK KAISELI** surma puhul.

Lihula Lilltikandi Selts

Lihula meeskoori mehed naistega ja dirigendid

Südamlik kaastunne Marele ja laste peredele kalli abikaasa, isa ja vanaisa **JAAK KAISELI** kaotuse puhul.

Aino, Kristi ja Merle

Südamlik kaastunne Peetrite perekonnaga ja Maretile armsa ema **AINO VIIGI** surma puhul.

Prk Hepner, Mikhelson ja Elvo ning Sirje

Reakuulutus (kuni 4 rida): tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus ja auto 4,50 €, alates 4. korrast 3,60 €; müük, loomad, teenus, ost, mitmesugust ja soovin üürida 3 €, alates 4. korrast 2,58 €; töötõsimine 1,94 €. Kood 1 €. Raamiga kuulutus 1,02 €/cm², logoga 1,20 €/cm², kordus 20% soodsam. Leinakuulutus 10,50 €, topeltsuuruses 18 € ja matusetade (topeltsuuruses) 10,50 €. Õnnitlus: väike 10,50 € ja topeltsuuruses 18 €. Tänuavaldus 10,50 €. Teated 0,60 €/cm²; raamitult 0,72 €/cm². Kuhu minna 0,36 €/cm². Kirikuteated 12 €/kuus kogudus. Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

KALJU JUURIK

Loodusfotograaf tabas jahti pidava rebase

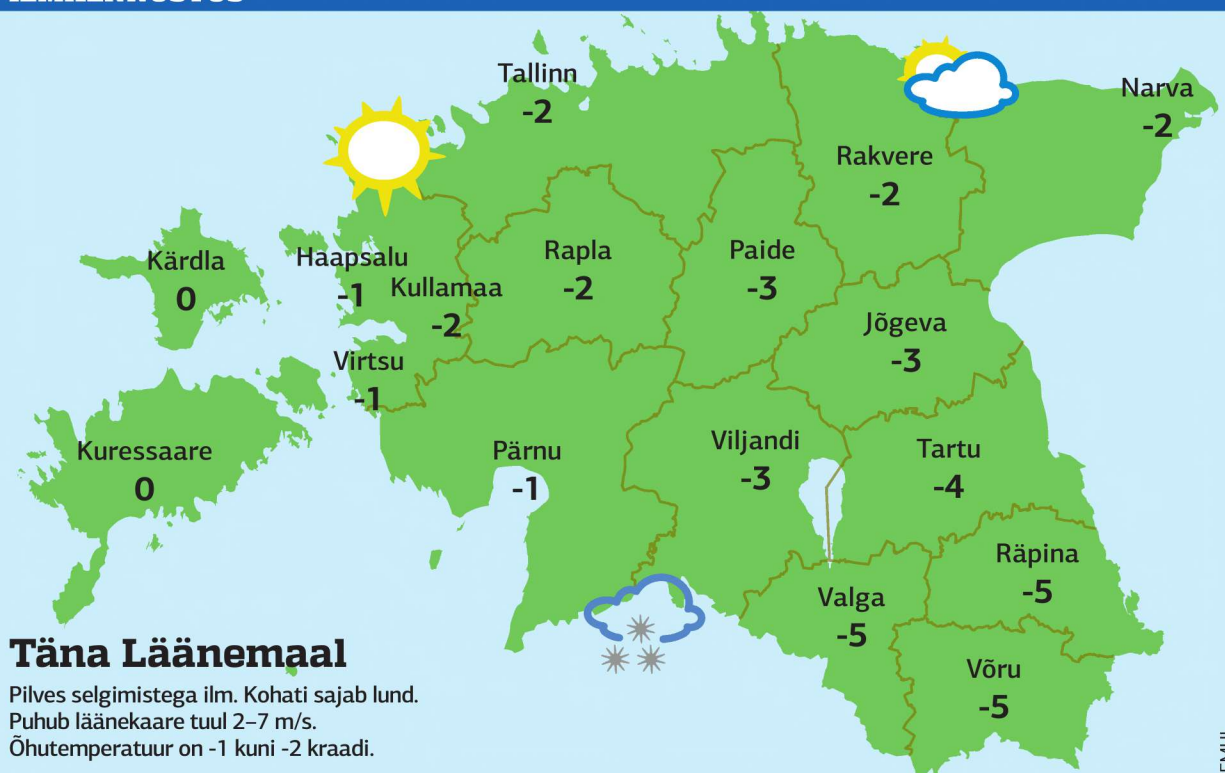
Hobifotograaf Kalju Juurikul oli pühapäeval Haapsalu linnas poole tunni fotoseanss jahti pidava rebasega.

„No kokku lepitud just ei olnud,” naljatas fotograaf. Teeäärse võsa askeldav reinuvader jäi fotograafi vaatevälja Bürgermeistri holmi kandis. Juurik pidas auto kinni, keris akna alla ja hakkas omakorda rebasele jahti pidama – fotoaparaadiga. Modell ei lasknud end ootamatult saabunud seltskonnast segada ja keskendus oma tegevusele. „Eks ta seal hiiri jahtis,” ütles Juurik. Kui fotograaf sai poole tunni, mis tahtis – vahvad kaadrid jahti pidavast rebasest –, siis fotograafi lahkudes polnud rebane oma eesmärgi veel saavutanud.

Küll aga jäi jahisaagiga rebane Juuriku kaamera ette möödunud suvel Uuemõisas – punakuub oli kätte saanud kährikupoja.

Kalju Juuriku looduspilte saab vaadata Facebooki grupis Fotogeeniline Läänemaa. **LEMMI KANN**

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Pilves selgimistega ilm. Kohati sajab lund.
Puhub läänekaare tuul 2–7 m/s.
Õhutemperatuur on -1 kuni -2 kraadi.

Kolmapäev

edelatuul
5–11(15) m/s

öö päev
-3°...-2°

Neljapäev

lääne-, edelatuul
5–11(17) m/s

Reede

lääne-, loodetuul
5–11(13) m/s

Laupäev

loode-, edelatuul
5–11(15) m/s

VAATA KA
WWW.LE.EE

Lääne Elu

TELLI LÄÄNE ELU
VÄHEMALT 6 KUUKS
JA VÕIDA REIS KAHELE
KEVADISSE HOLLANDISSE
TIIT REISIDE POOLT

Loosime välja ka
Haapsalu Tarbijate Ühistu
6 x 30 € kinkekaardid

HEAD LOOSIÕNNE!
Kampaania kestab 20. märtsini

TELLIMINE:

- Kodulehelt www.le.ee -> TELLIMINE
- Toimetusest Posti 30, Haapsalu
- Helistades telefonil 473 7222

TIIT REISID Haapsalu Tarbijate Ühistu

coop Hoiaime kokku!

1 kuu	8,60 eurot	7 kuud	51,20 eurot
2 kuud	17,20 eurot	8 kuud	58,60 eurot
3 kuud	22,00 eurot	9 kuud	65,90 eurot
4 kuud	29,30 eurot	10 kuud	73,20 eurot
5 kuud	36,60 eurot	11 kuud	80,50 eurot
6 kuud	43,90 eurot	12 kuud	87,80 eurot

LÄÄNE ELU

TELLIMISHINNAD

www.le.ee tel 473 7222

Sõlmi nüüd pangas e-arve püsimaalse leping
ja maksa kuu eest ainult 7,32 eurot

AMTIMBER
ostab
KASVAVAT METSA ja VÕSA
(ka väheväärtuslikku),
METSAMATERJALI.

Tel 507 9940
amtimber001@hotmail.com

TEHNOÜLEVAATUSKOONGAS
T-R 9-17, L 9-13
Koonga küla, Koonga vald, Pärnumaa

Tel 447 5565, 526 4831
www.koongatehno.ee

KOONGA TEHNO

TIIT REISID

TIIT REISID OÜ
TALLINN Tatari 6, tel 662 3762, tallinn@tiitreisid.ee
KÄRDLA Sadama 13, tel 463 2077, hiiumaa@tiitreisid.ee
PÄRNU REISIBÜROO Rütli 32, tel 444 5105

Täpsem info kodulehelt
www.tiitreisid.ee
või telefonil 662 3762

Bussireisid Eestimaal

HIIMUMAA 27.-28.05 Tuulekala festival; 08.-09.07 Käsitöölaad; 05.-06.08 Kohvikutepäev. Hind al 115 €
KIHNU 17.06; 29.07. Hind al 85 €
KIRDE-EESTI 02.07; 19.08; 23.09 Silmufestival. Hind al 55 €
MULGIMAA 30.07. Hind al 55 €
PEIPSI RANNIK JA VANAUULISED 23.07; 26.08 Kallaste mee- ja sibulalaad; 16.09 Varnja sibula- ja jõhvikalaad. Hind al 45 €
JÕGEVAMAA JA JÄÄAJA KESKUS 13.08. Hind al 55 €
VORMSI 10.06; 01.07; 12.08. Hind al 45 €
VÕRO- JA SETOMAA 08.-09.07; 05.-06.08 Seto kuningriigi päev. Hind al 120 €
NOAROOTSI JA HAAPSALU 18.06; 22.07; 20.08. Hind al 38 €
SAAREMAA 17.-18.06; 12.-13.08. Hind al 120 €
RUHNU 02.-04.08. Hind al 190 €
SILMUFESTIVAL NARVA-JÕESUUS 23.09 hind: 40 €
PAUNVERE VÄLJANÄITUS 16.09 hind: 35 €

Bussireisid kodust kaugemale

KEVADINE HOLLAND, KEUKENHOF JA LISSE LILLEPARAAD 18.-25.04. Hind al 450 €
PETERBURI 27.-30.04; 18.-21.05; 20.-23.07; 17.-20.08; 21.-24.09. Hind al 245 €
SIGULDA TAIME- JA LILLELAAT 30.04. Hind al 40 €
AHVENAMAA 15.-18.06; 06.-09.07; 03.-06.08. Hind al 275 €
KESK-NORRA 11.-18.07. Hind al 540 €
LÖUNA-SOOME 20.-22.07; 23.-25.08. Hind al 220 €
VALGEVENE RINGREIS 28.06-02.07; 27.-31.07; 23.-27.08. Hind al 340 €
KALININGRAD JA JANTARNY 09.-12.08. Hind al 285 €
PETSERI-PIHKVA-NOVGOROD 13.-16.07. Hind al 280 €
LÄTI-KURAMAA 23.-25.07. Hind al 210 €
LEEDU 13.-16.07; 10.-13.08. Hind al 260 €
LÖUNA-POOLA JA SLOVAKKIA 04.-10.07. Hind al 410 €
VIIBURI-PETERBURI (LÄBI SOOME) 03.-06.08. Hind al 260 €
KARJALA Kizi-Kivatsi-Sortavala-Valamo-Kinerna 15.-19.08. Hind al 340 €
SILMUFESTIVAL NARVA-JÕESUUS 23.09 hind: 40 €
PAUNVERE VÄLJANÄITUS 16.09 Hind: 35 €

Lennureisid

ROOMA: (lennureis) 21.-25.04. Hind al 750 € Reisisaatja dr. Arne Hiob
REFORMATSIOONI 500. AASTAPÄEV SAKSAMAAL M. Lutheri ja J. S. Bachi radadel 29.06-06.07. Hind al 1050 € Reisisaatjad dr. Arne Hiob ja dr. Andres Uibo
PARIIS: 18.-21.08. Hind al 690 €